

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVIII (42)

Štev. (No.) 12

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

6 de abril — 6. aprila 1989

Slovenski skupnosti!

Že v juliju 1988 nam je grof N. Tolstoj sporočil, da je vse pripravljeno, da se začne razprava o tožbi, ki jo je vložil Lord Aldington (bivši angleški poveljnik 5. korpusa v Celovcu) proti Nigelu Wattsu in grofu Tolstoyu. V tej tožbi skuša Lord Aldington dokazati, da s svojim ukazom maja 1945 o prisilni vrnitvi Kozakov in ruskih civilistov Stalinu in pa 70 tisoč Jugoslovancev — med njimi domobrance in civiliste — Titu, ni zagrešil nobene nerodnosti ali zločina. To mu namreč očita Tolstoj v knjigi „Minister and massacres“.

Proces se začne letos junija! Tolstoj nam zagotavlja, da ima zbrane vse potrebne uradne dokumente in priče, ki so bile osebno udeležene pri teh dogodkih. Pravi Tolstoj: samo pomanjkanje denarja nam lahko onemogoči zmago na tem procesu. Zato se vljudno obračamo na vse Slovence z vdano prošnjo za denarno pomoč za uspeh tega procesa.

Iskreno prosimo vse Slovence, pozabimo vsaj sedaj svoje malenkost-

ne razlike v naših naziranjih in vložimo vse svoje sile za uspeh te naše prve in poslednje pravde v Londonu, kjer se bo govorilo o slovenskih žrtvah!

Spoštljivo se obračamo na našo slovensko duhovščino: prosimo predvsem Vaše moralne podpore.

Obračamo se na vse Slovence, ki vam je Bog dal posebne sposobnosti in svoj blagoslov, da vodite svoja lastna, uspešna podjetja: darujte v spomin na vse padle žrtve.

Ne pozabimo, da so vsi pomornejši dali življenje za Boga, narod in domovino.

To je poslednja priložnost, da se razgalijo zločini in obsidijo krivci.

Rev. Jože Cvelbar
Otmär Mauser
Ludvik Kolman
Tomaž Oblak
Milko Pust

Darove v ta namen morete oddati pri urednikih revij Vestnik in Tabor ter v Dušnopastirski pisarni.

Krvavi nemiri na Kosovu

Vedno bolj, ko se je približeval 23. marec, ko bi se morali kosovski delegati izreči glede dopolnil k ustavi Srbije, je naraščala napetost med Albanci na Kosovu. Delegati so bili pod velikim pritiskom in grožnjami ob množičnem rožljanju z orožjem na povsem očitnih nenehnih vojaških vajah, ki so kot okupacija potekale na Kosovu. Aretiranih je bilo nekaj vidnejših Albancev, med njimi celo sam Vlasi, ki je dolgo veljal za Titovega mladeniča ter prosrbskega albanskega politika. Kot je bilo pričakovati, so morali albanski delegati dvigniti roke za dopolnila k srbski ustavi, nakar so se na kosovske ulice razlili množični nemiri.

Srbi so tako z vojsko in represijo izničili še tisto nekaj avtonomije, ki jo je dvomilijonskemu narodu Albancev na Kosovu dala Titova politika. V množični neposlušnosti ter nemirih Albancev, ki so dosegli vrhunec 27. in 28. maja, je po uradnih podatkih izgubilo življenje 21 demonstrantov ter 2 policaja. Neuradni podatki o mrtvih so mnogo večji, saj časnikarji pišejo celo o 140 mrtvih. Na nekaterih mestih se je streljalo vse povprek, zanimivo in hkrati zgovorno pa je, da sta bili žrtvi v policijskih vrstah dobro izbrani. Katera stran je torej streljala bolj slepo ter naravnost v ljudi je več kot očitno. 9 policajev je bilo težje ranjenih in 112 lažje. Demonstranti svoje ranjene zaradi nadaljnje represije skrivajo, uradno pa jih je iskalo zdravniško pomoč 92. Okrog 150 demonstrantov je aretiranih, čakajo pa jih hude kazni. „Okupacijska“ policija je uvedla strogo policijsko uro.

Zaradi prisotnosti velikega števila specialnih policijskih enot ter zaradi velikega števila mrtvih, ranjenih in aretiranih, po napovedih, ena oblika demonstracij (neposredna konfrontacija s policijo) prehaja v druge oblike, gre za tihi odpor ter prehod v gverilo.

Srbi so 28. marca sprejeli tako težko „izborjena“ — celo s krvjo — ustavna dopolnila, ki jih razglašajo kot vnovično konstituiranje Srbije kot republike na celem srbskem ozemlju. Vojvodina in Kosovo sta s tem izgubila prvine avtonomnosti oziroma vsega kar ta pojem pomenja.

Tisti, ki mislijo, da se bo sedaj Milošević ustavil, se krepko motijo. Njegova oblast namreč temelji zgolj na mednarodnih mrznjah oziroma na ščuvanju k le-tem ter na agresivni politiki do vsega, kar mu je na poti. Le največji nepoznavalci lahko pričakujejo, da se bo jugoslovanski

politični prostor sedaj kakorkoli umiril. Zvezni izvršni svet je dal v javnost informacijo o t. i. „napadih na JLA“, ki grozeče meri na Slovenijo. To je po lanski pomladi, ko je prišel iz Beograda očelet, da v Sloveniji poteka „kontrarevolucija“, druga direktna priprava na obračun s „slovensko pomladjo“.

Srbsko gospodarstvo je povsem na psu. „Posel stoletja“ — Yugo America — je bankrotiral, v javnost pa so prišle še številke o jugoslovanski gospodarski katastrofi številka ena, o smederevski železarni: 1,6 milijarde dolarjev dolga, od 11.000 zaposlenih bi morali takoj odpustiti 4.000 delavcev, še 200 milijonov manjkajočih dolarjev...

Podražitve 1. aprila: premog 79; avtobusi 25; (letos že 105); vino od 25 do 35; elektrika 79; zdravila 20 odstotkov.

Komentator v Delu poroča, da bo Markovića doletel skorajšnji brutalni udarec v hrbet s srbske strani.

Ljubljanska Mladina je objavila zemljevid „Združenih republik Zahodne Jugoslavije“ (Slovenija, Hrvatska, BiH), ki močno odmeva drugod po Jugoslaviji in po svetu. Spet je obujen Jaltski sporazum o delitvi Jugoslavije „fifty-fifty“.

2. aprila bodo v Sloveniji neposredne in tajne volitve bodočega novega Dolančevega naslednika v predsedstvu Jugoslavije (po medrepubliški rotaciji je na vrsti spet Slovenija). Neposredna, splošna in tajna izbira med Bulcem in Drnovškom še zdaleč niso tiste „prave“ volitve, ki jih Slovenci hočejo, saj sta kandidata prišla do te pozicije na star preizkušen način preko partijske kadrovske kuhinje in SZDL. Če se bodo Slovenci uspeli ubraniti Miloševiću balkanske agresivnosti, je velika možnost, da bodo volitve vseh pomembnejših funkcij, ki bodo potekale prihodnjo pomlad, od začetka do konca splošne, neposredne in tajne: od evidentiranja, volilnih kampanj, do volitev.

Slovenski politiki so v Sloveniji deležni vedno ostrejših kritik, ker ostreje ne nastopijo proti „miloševićizmu“. Na drugi strani pa se govorijo o posebni delegaciji starih upokojenih politikov, ki so „obiskali“ Kučana, da mora ostro nastopiti proti slovenskim oporečnikom in novim strankarskim gibanjem. Tudi Hrvati zavirajo svojo politično otoplitev: zaplemba Starta, obtožnice proti štirim vidnejšim oporečnikom...

Kljub pomladi se v Sloveniji vedno bolj čuti politična jesen.

Gorica, 1. aprila 1989

Ob priliki razstav arh. Sulčiča in akad. kiparja Ahčina je ljubljanska univerza priredila okroglo mizo o Slovencih v Argentini. Poročilo o njej ponatiskujemo iz Dela, 10. februarja letos:

Znanstveni inštitut pri Filozofski fakulteti ima v svojem programu že deset let tudi raziskovanja zgodovine in kulture slovenskih izselencev. Ahčinovo in Sulčičevo razstavo je torej uporabil kot dobrodošel povod, da javnosti ponudi vpogled v svojo tovrstno dejavnost. Dr. Nace Šumi, ki ga vodi, je za okroglo mizo povabil kolege, točneje kolegico, ki se pretežno ubada s tem nelahkim delom — Jernejo Petrič in Helgo Glušič, ku ju zanima predvsem literatura, in seveda Ireno Mislaj, ki je umetnostna zgodovinarica, poznavalka slovenskega deleža v argentinski arhitekturi.

Ker je javno besedovanje o samem obstoju emigrantov (slabšalna konotacija tuške označuje „politične“ in jih loči od starejših izseljencev iz ekonomskih motivov) takšna novost, je bila okrogla miza v

Okrogla miza

Križankah nekakšen uvod za začetnike, pa čeprav ga je pripravila znanstvena ustanova visokošolskega ranga. Številna publika je brez zadrege postavljala čisto začetniška vprašanja, saj za neznanje ne nosi nobene krivde. Dokaj neprodušen mehanizem ukrepov, ki šele v zadnjem času nekoliko popušča, namreč skrbi za to, da se neznanje ohranja. In tako je kljub dejstvu, na katerega je ne brez samovšečnosti spomnil Mitja Vošnjak, da smo Slovenci edina državna skupnost, ki ima v ustavi zapisano, da je matica dolžna skrbeti za vse Slovence po svetu...

Sredi Ahčinovih kipov, fotografij reliefov in knjig je občinstvo lahko potošilo svojo radovednost o slovenski skupnosti v Argentini. Skupnosti sta pravzaprav dve (ali sta vsaj bili dve), predvojna in povojna. Druga je v svojem štiridesetletnem obdobju kazala izrazito odbojnost do prve, pa hkrati izrazito privrženost slovenstvu, veri in kulturi. Ker je tukajšnja slovenska skupnost kazala že nekoliko bolj zadržto odbojnost do nje, je bila deležna zamolčevanja in občasnega napadalnega zanikanja tudi prva izseljenska skupnost, ki ni

kriva kakšnih izrazitih političnih grehov. In ker se precejšnja senca suma drži tudi njihovih potomcev, se prepada samo še poglablja, v obojestransko škodo. Vse slovenske skupnosti, tudi matična, so namreč majhne in že zaradi tega bolj dovzetne za provincialno zapletenost. Omejitve pretoka na kulturnem in splošno intelektualnem področju so torej škodljive ali kar pogubne za ene in za druge.

Odpiranje, ki ga lahko zaznavamo v zadnjem času, bo očitno moralo biti nekoliko intenzivnejše na tej „podalpski“ strani. Pri vsem slovesu „slovenskega ghettaja“, ki se drži izseljenke skupnosti v Argentini, gre namreč za svet, ki z zanimanjem spremlja vse, kar se dogaja tu, in ki mu je dostopno vse, kar pač lahko premaguje razdaljo čez ocean — od časopisov do knjig in torej vse, kar je mogoče predstaviti s tiskom. Za nameček je to skupnost, ki ne živi v takšni finančni stiski kot tukajšnja — prav finančni problem pa se danes, ko se politični zmanjšuje, pri nas krepi in utegne resno ogroziti vse raziskovalne projekte. In končno je treba reči še to, da se naše odpiranje ima v kaj odpreti. Povojna izseljevanja so bila akti izobraženih ljudi, med katerimi je delež intelektualcev nadpovprečno velik. Za argentinski krog pa je še posebno značilno, da je vztrajal pri intelektualnem angažmaju, ki se razodeva v knjižni in časopisni produkciji, v šolah, ki jih vzdržuje in v visokem številu akademsko izobraženih tudi med potomci izseljencev.

Spoznavanje, ki se šele začneja, torej ima kaj spoznati. Sirjenje obzora lahko razkrije bistveno več od folklornih krožkov in navdušenja za polko, s tem pa spremeni tudi naš odnos do izseljencev, ki se zdaj giblje v razponu od sentimentalnega rodoljubja do posmehljive ravnodušnosti. Tako vsaj lahko razberemo iz informacij, ki smo jih, prvošolski začetniki, lahko zvedeli 3. februarja v Križankah.

Alenka Puhar

POROČILI O USPELEM SLOVENSKEM DNEVU V SLOVENSKI YASI V LANUSU IN O OBČNEM ZBORU DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA BOMO PRIROČILI V PRIHODNJI ŠTEVILKI.

„Drugačna“ Koroška

Čeprav je bil tak samo naziv ene od strank, je Koroška z nedeljskimi volitvami res postala drugačna. 44 let so socialisti imeli absolutno večino, tokrat pa so morali priznati, da jim je svobodnjaški kandidat (ki je v svojem programu imel prelom socialistične premoči in odpravo vpliva strankinih knjižic) uspel zmešati štrene in spremeniti vladno v večstrankarsko. Zdi se, da je dr. Heider postal za Koroško to, kar je Milošević za Srbe. Trenutno se sicer še ne ve, kdo bo šel s kom v koalicijo in kdo bo novi deželni glavar, jasno je samo, da so v vseh treh volilnih deželah — Koroški, Salzburgu in Tirolski — svobodnjaški zmagoviti, Ljudska in tudi socialistična stranka pa poražena.

Koroška bo z modrim (tu je mišljena barva, ki je značilna za svobodnjake) Haiderjem, počasi spremenila prvotno rdečo barvo. Za Ljudsko stranko pa je izguba boleča predvsem zato, ker so jo „vrgli“ z drugega mesta. Dosedanji deželni glavar in kandidat socialistov dr. Ambrozy je moral odstopiti tri mandate, prav tako Ljudska stranka s kandidatom Scheucherjem.

V procentih to izgleda takole: socialisti 46% (17 mandatov), svobodnjaki 29% (11 mandatov, prej 5), Ljudska stranka 21% (8 mandatov). Zato obstaja odprto vprašanje, kdo bo novi deželni glavar, najbrž pa bo

Mogoče ne veste, da...

— da je znani italijanski časnikar Vittorio Messori namesto honorarja za svoje sodelovanje pri nekem časopisu zahteval 35 knjig dela Summa Theologiae sv. Tomaža...

— da bivši španski jezuit dr. Albert Rivera vodi v Mehiki gibanje odpadlih duhovnikov „Od Rima h Kristusu“...

— da je v zadnjem času Vatikan imenoval dvajset ilegalnih škofov na Kitajskem...

— da so nedavno slavili v Mariboru 125 let slovenskega šolstva in da so se ob tej priložnosti spomnili 100-letnice slovenskega učiteljskega dekleta, ki so ga prav tam ustanovile šolske sestre, ukinili nacisti leta 1941, novi režim pa ga ni dovolil obnoviti.

MLADIKA, Trst, št. 10

Haider najmanj njegov namestnik.

Vsekakor je veselje pri avstrijski FPÖ — katere glavni šef Haider tudi je — veliko, verjetno pa je tudi, da gre zmaga na Koroškem na račun mladih — novih — volivcev (teh je bilo kar 16.000) in tistih, ki se do zdaj niso odločili za nobeno od nastopajočih strank. Mimogrede: na Koroškem je imelo volilno pravico 401.759 ljudi, udeležba pa je bila 89%.

Poleg treh glavnih so nastopile še štiri stranke, med njimi Zeleni - Drugačna Koroška (slovenski predstavnik dr. Marjan Sturm), ki pa je dobila samo 1,7% glasov — največ v Pliberku. Nobena od njih pa ni dobila mandata. Čeprav je žalostno, se je tudi pri teh volitvah poznalo, da „si Slovenci med seboj niso naklonjeni, kako naj jim potem bodo naklonjene druge stranke“ (besede nekega dunajskega Slovenca, napisane v „Pisma bralcev“ časopisa „Naš tednik“).

(po Kat. glasu, 16. III.)

SLOVENIJA ODKLANJA MITINGE

Prav za veliko soboto, 25. marca naj bi prišlo po napovedi zloglasnega kosovskega Srba Šolevića do mitinga v Ljubljani. Zato je izvršni svet (vlada) skupščine SR Slovenije dal izjavo, da mitinga ni mogoče dovoliti, ker bi pristojni organi ne mogli zagotoviti varnosti udeležencem zborovanja. Tako torej mitinga ni bilo.

Tudi Jože Osterman, predsednik

VINKO LEVSTIK

ZADNJE NOVICE PO TELEFONU

Vinko Levstik je sporočil po telefonu o izidu zadnjih volitev za predstavnika Slovencev v predsedstvu Jugoslavije namesto Dolanca, ki odhaja končno v pokoj. Ker je po rotaciji določen za predsednika tega kolegialnega vodstva od srede leta dalje Slovenec, so bile volitve zelo važne.

Po predhodnem evidentiranju in rešetanju vrste predlaganih kandidatov sta na koncu ostala le dva, in sicer Marko Bulc, 63 let, partizan, polkovnik JLA, predsednik Trgovske zbornice Slovenije. Drugi pa Janez Drnovšek, 38 let, ekonomist.

Boljšje izgleda je imel Bulc, ki pa je bil strasten lovec (enako kot Tito) in je imel srečo — ali smolo —, da je v Afriki streljal slovene in se tako zameril slovenski Mladini in mladini, medtem ko je Drnovšek zelo kritičen do vojske in zato seveda bolj priljubljen pri Slovencih.

Na volitvah v nedeljo 2. aprila je po sporočilu V. Levstika bil izvoljen Janez Drnovšek s 57 procenti ti Marku Bulcu s 43%. Tako bo Drnovšek letos postal predsednik predsedstva SFRJ in obenem eden najmlajših voditeljev držav na svetu.

Dve razstavi

VIKTOR SULIČIČ

Pred desetimi leti so na ljubljanski univerzi na filozofski fakulteti začeli s sistematičnim raziskovanjem slovenske kulturne dejavnosti med slovenskimi izseljenci. Vodstvo je prevzel univ. prof. dr. Nace Šumi, likovni umetnosti med Slovenci v Ameriki pa se je posvetila tukaj rojena dr. Irena Mislej.

Med drugim delom je omenjena umetnostna zgodovinarica priredila letos razstavo slovenskega arhitekta v Buenos Airesu pok. Viktorja Sulčiča.

Najprej je bila februarja njegova retrospektivna razstava odprta v Pilonovi galeriji v Ajdovščini marca pa v Ljubljani.

Ob tej priliki je dr. Mislejeva pripravila tudi bogat katalog. V njem je podala podroben življenjepis umetnika, pa še oris njegovega dela, predvsem seveda v arhitekturi, pa tudi slikarskega in pesniškega. Katalog je bogato ilustriran s fotografijami in črticami, potrebnim seznamom večjih del in bibliografijo (v kateri je omenjena tudi prijateljski odnos arh. Sulčiča z našo povojno emigracijo; razstave pri SKA in tudi naše pisanje o njem). Pri katalogu sta tudi sodelovala s skicami Sulčičevih del arhitekta Marjan Eiletz in Jure Vombergar.

V tem katalogu je tudi podana kritična misel o umetniški vrednosti Sulčiča. Poudarjeno je, da je spadal med vrhove slovenske ustvarjalnosti, posebno še njegova dela kot so Mercado de Abasto, stadion Boca Juniors in cerkev v San Justu — te tri so tudi najbolj obdelane v razpravi.

Obenem je še prikazano Sulčičevo delo med slovenskimi predvojnimi izseljenci, kar pa zasluži še podrobnejše raziskave in obdelave.

Veseli smo, da je ljubljanska univerza pričela z objektivnim znanstvenim študijem slovenskih izseljencev, ki jih vrednoti po njih zaslugah in jih postavlja v skupni slovenski kulturni obseg ne pa da jih domovina pušča ob robu ali celo zamolčuje. Tudi čestitamo prireditelji razstave in dr. Ireni Mislej za njeno delo in trud pri tem težkem, a odgovornem delu.

FRANCE AHČIN

V Sloveniji je razstavljal tudi akad. kipar France Ahčin iz Argentine. Najprej je predstavil svoja dela v rojstnem kraju — Domžalah. Vsa dela — nad sto jih je — je večinoma tudi podaril domovini in bodo odslej ohranjena v domačem kraju. Krajevna kulturna skupnost je rojaku kiparju podelila Kersnikovo plaketo za njegovo delo in v zahvalo za darilo. Ahčin je postal tudi član Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov.

Pri odprtju razstave je dr. Nace Šumi Ahčinove plastike označil kot dokument o razvoju kiparstva med obema vojnama in pozneje. Za njim je dr. Irena Mislej povedala, da so njegove skulpture intimnega človeškega značaja.

Pozneje se je razstava preselila v Ljubljano. V Kulturno-informacijskem centru Križanke si jo je ogledalo precej ljudi, med njimi tudi metropolit dr. Šuštar.

Tudi za to priložnost je dr. Irena Mislej priredila bogato opremljen katalog, v katerem je označila Ahčinovo delo, pri čemer je tudi poudarila njegove razstave pri SKA. V njem citira mnenje o Ahčinovi umetnosti, kot jo je podal pokojni umetnostni zgodovinar Marijan Marolt. O Ahčinu so podali kritike Janez Mesesnel v Delu in Aleksander Bassin v reviji Naši razgledi, kjer objavlja dva reliefa iz Debeljakovega prevoda Martina Fierri; pri tem omenja tudi akad. slikarko Baro Remec.

Ob tej razstavi je Znanstveni inštitut pri Filozofski fakulteti priredil okroglo mizo o slovenskih izseljencih, o kateri lahko beremo poročilo Alenke Puhar na prvi strani.

Slovenščina - moj jezik

NE ZABIJAJ ZEBLJA S COPATŌ!
NE TREBI UŠES Z VZIGALICO!
ZA ŽABE NI PERJE

Vsaka stvar na svoje mesto. Red lajša in slajša življenje. Posamezniku, družini, skupnosti, vsem je potreben red. Tudi našemu načinu izražanja. Saj bi kmalu prišlo do nejasnosti in zadrege, če bi ne imeli določenih prostorov za vsako stvar. Pa tudi za vsako besedo imamo določen pomen, vsaka beseda ima svoj prostor v izrazu ali stavku. Ti zakoni so se izkristalizirali v življenju in ne morejo biti kar tako spremenjeni, ker se nekomu zazdi, da bi bilo drugače lepše ali bolj domače. Celo pesniki morajo misliti na pravila, ker bi sicer peli samo same-mu sebi.

Kar pomnim in verjetno že od prej velja pravilo, da stoji predlog pred imenom. Predlog je navadno krajša beseda, ki pred samostalnikom, pridevnikom, zaimkom ali števnikom pomaga to besedo (ime) postaviti v potreben sklon. Nekateri predlogi so lahko za uvod v en sklon, nekateri pa lahko uvajajo dva različna sklona. (Za mater sem prinesel čeber vode. Za materjo sem prišel v cerkev. S ceste sem zavil na levo. S copato sem zabil — ne, nisem zabil žebila. Po svetem Cirilu imamo cirilico. Po zdravnika so poslali.)

Komaj dobrih 40 dni pred volitvami je finančni potres pometel s dosedanjim gospodarskim vodstvom. Minister Sourouille se je poslovil in, brez solz, odšel nazaj v anonimnost, iz katere ga je potegnil njegov izum: plan Austral. Njegov korak je spremljala žalostna glasba zaprtih tovarn, rastočih gospodarskih problemov (kot da ne bi bili že dovolj veliki) in razjarjenih gospodarskih krogov, ki so bili verjeli v njegovo besedo, in se, po 6. februarju, čutili opeharjene.

ZDRAV MRLIČ

Minister Sourouille je bil nastopil 19. februarja 1985. Tedaj je finančni položaj države bil izredno težak. Minister Grinspun je trdo nastopal proti zunanjim upnikom, in skušal počasi dvigniti moč delavskim plač. Spremljala pa ga je nevzdržna inflacija, katere se je vlada strašno balala.

Tedaj se je predsednik Alfonsín odločil za tehnokrata. Dejansko nepoznani Sourouille je postal novi minister, uvedel „plan Austral“, vključno spremembo imena domače

Predlog lahko uvaja dva ali več imen v kakšen odvisen sklon. — z dvema hudima grehoma — brez vsakega prebitega groša — z borimi štirimi rjastimi žebli —. Vsako od teh imen, ki pred njimi stoji predlog, mora imeti končnico istega sklona (kajpak v istem številu, tudi če se to kdaj zdi komu malo dolgo!)

Vse to da včasih komu preveč dela. Morda se bo kdo opravičil, da mu misli prehitvejo izgovorjavo. Ze prav! Tisti čas, ki ga bo porabil za oblikovanje nadležno dolge končnice, bo njegov tok misli toliko zadržal, da ga bo lepo uredil in takšne urejene misli potem posredoval pravilno opremljene z jasno izgovorjenimi končnicami željnemu poslušalcu.

Predlogi imajo določeno mesto pred imeni in nikjer drugje. Vsaj v slovenščini ne. Prevajalcem je poleg obilice drugih težav tudi predlog trd kamen. Ko berem knjige, opažam, da rabijo nekateri jeziki predlog pred glagolom (imaš kaj za jesti?) Verjetno jim lepo zveni. Našim ušesom pa je takšna raba tuja. Kadar ne gre drugače, lahko uporabimo glagolnik, ki je samostalniška oblika glagola: oranje, govorjenje, spoznanje, spanje, pisanje... Lepo bo pa pelo, če povemo res prav po naše.

M. A.

Tone Mizerit

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

valute, in dosegel prve uspehe v boju proti inflaciji. Njegov poseg strogo monetaristični, je žel prve uspehe, ko so se radikali dobro odrezali na poslanskih volitvah tistega leta.

A to je bilo vse. Napovedi resnih gospodarstvenikov, da so prepotrebni resni ukrepi za pospešitev proizvodnje, sicer bo več načrt splaval po vodi, so naletele na gluha ušesa. Enako tudi zahteve po znižanju državega deficitu. Minister je noro videl pred seboj le cilj, znižati inflacijo za vsako ceno. Večkrat smo na tem mestu omenili, in znova povzemamo figuro iz medicine. Inflacija je v gospodarstvu kot vročina pri bolniku: sama po sebi ni bolezen, je le znak, da organizem ni v redu. Zbiti vročino dol, za vsako ceno, je morda le trenuten poseg, ostalo, glavno delo je poiskati vzroke vročine, in jih odstraniti. Močan organizem se bo sam rešil vročine. Sicer se zgodi da bolnik, brez vsake vročine, lahko — umre.

Nekaj takega se je dogodilo z argentinskim gospodarstvom. Zbijali so inflacijo dol, organizem pa je vedno bolj hiral. In prišel je konec, najhujši: pokazalo se je da argentinska ekonomija umira, povrh vsega pa jo še kuha huda vročina: v štirih letih je srednja inflacija dosegla mesečno 10%, v tem obdobju pa je skupno narasla kar za 10.000 odstotkov.

KAKO STRAŠNA SLEPOTA
JE ČLOVEKA

Po prvih uspehih, ki jih je dosegel Sourouille s planom Austral, so prišli hujši časi. Marsikdo je tedaj tudi iz vrst same radikalne stranke dovedoval predsedniku, da bi bilo pametno zamenjati ministra, katerega načrt se je izkazal za neuspešnega. A predsednik je zaupal svojemu ljubljencu, ko mu je ta obljubljal, da bo spravil inflacijo v va-jeti.

Tako je zatopil plan Austral, nastopil „Avstralito“ kar v dveh verzijah, in končno še „pomladanski plan“. Tudi ta zadnji je klavarno propadel, in kar je najhujše, propadel je v neposredni predvolilni dobi. Predsednik je bil slep za vse. Ni ga prepričalo niti, da je notranja bruto proizvodnja padla, v zadnjem lanskem tromesečju kar za 10%. Ni bilo dovolj, da je brezposelnost dosegla kar 14% delovne sile. Nič ni pomagalo, da je kupna moč plač „od Sourouilla sem“ padla kar za 25%. Državna kasa je ostala prazna, zunanji dolg je silno narastel, nastal je „notranji dolg“ v višini 40.000 milijonov avstralov. Nič tega ni moglo prepričati predsednika, da mož ki je stal na krmi-

lu državnega gospodarstva, ni mož za to mesto.

Protestirali so podjetniki, zoperstavili so se kmečki veleposesniki, Glavna delavska konfederacija je organizirala enajst stavk, da je dobila za odgovor prepričanje da je gospodarska ekipa „luksuzna“, da boljše ni v danih okoliščinah. Celo po 6. februarju t. l. je predsednik trmasto trdil, da ne bo spremenil „ne smeri, ne posadke“. Ladja pa se je potapljala. „Kako strašna slepota je človeka“... je pel Prešeren, a ni mislil na Alfonsina.

Morala je priti kruta volilna realnost, ko so ankete kazale, da vladni kandidat Angeloz nikamor ne napreduje. Tedaj je Angeloz („se pue-de, se pue-de...“) sklenil, da pokaže, da je res močnejši. Javno je zahteval zamenjavo pri gospodarskem krmilu. Predsedniku ni ostalo drugega kot storiti po željah kandidata, ali pa javno dokazati, lastnim in opoziciji, da „se ne da“.

SPORNA POLITIKA

Juan Carlos Pugliese je bil priznan predsednik poslanske zbornice. Je eden izmed najvidnejših mož stare radikalne garde, ki ga naval mladih sil ni mogel odploviti. Spoštovan od radikalov in peronistov, od liberalcev in nacionalistov, je vodil gospodarsko ministrstvo že za časa pokojnega predsednika Illia. Njega je poklical Alfonsín, ko je ostal „sredi reke in brez konja“, kot ve povedati star argentinski izrek.

Dolar je bil dosegel noro ceno 50 avstralov. Tri dni po njegovem imenovanju in še predno je nastopil, se je že sukal okoli 35 avstralov. Baje bo tam ostal. Odkritosrčno je Pugliese priznal, da bo vodil gospodarstvo „s političnim vidikom“. Dobro ve, da nima ne časa, ne sredstev, za kako daljnosežne ukrepe. Skušal bo le napraviti nekoliko reda v tej razkopani hiši. In če uspe, mu bo že to štetu v dobro, v najboljšem.

Medtem pa so radikali prišli k sebi. Dobili so vsaj tolikšno količino kisika, da si upajo dihati, da si upajo upati. Seveda, vsak si razlaga po svoje, in vsak po svoje upa.

Škofje pa ta teden zasedajo v San Miguelu. Prvo letno zasedanje teče dober mesec pred volitvami. Vzpodbujajo katoličane, naj se udeležijo volitev, naj volijo pozitivno, in še, naj se — po navodilih papeža v zadnjem dokumentu o poslanstvu laikov — sedaj in pozneje bolj aktivno udeležujejo v politiki, tudi s svojim včlanjanjem v sedanjih strankah. Padlo je tudi vprašanje, ali naj se škofvska konferenca konkretno izreče v tem trenutku o danem političnem položaju. V trenutku, ko to pišemo, škofje še niso odločeni. Boje se, da bi bila vsaka kritika uporabljena v političen namen opozicije, kot bi tišina bila voda na mlin vlade. V tem precepu se nahajajo. Tako tudi politika vpliva tudi na širjenje božjega kraljestva.

MARKO KREMŽAR

Ob usodnih odločitvah

PRIPOMBE OB BRANJU „USODNIH ODLOČITEV“ FR. BUČARJA

Mimogrede, če bi bili katoličani res tako pasivni, kot večkrat omenja avtor, ali bi revolucija naletela na tak strahovit odpor? Lahko nam očitajo nesprenost in nepripravljenost na revolucionarno iniciativo komunistov, a o pasivnosti kateregakoli dela našega naroda bo težko govoriti. Ali ni pravljica o pasivnosti slovenskega narodnega značaja tudi del slike, ki so jo predstavili komunisti, med tem ko se njihovi sopotniki niso zavedali, da se narod razvija v celoti in ne le med tistimi, ki so se imeli za elito?

Brez dvoma pa drži avtorjev zaključek, „da je boj za narodno osvoboditev prek mostu, ki ga predstavlja boljševizacija, pomenil v bistvu odpoved svoji narodni samobitnosti — vsaj za daljši rok...“ (str. 32) Ta rok se bo iztekel, ko se bo narod otresel boljševiškega družbenega in mentalnega nasilja.

Morda bi bilo taktčno, obiti avtorjevo ponovno trditev, da „tega v taki meri takrat ni bilo mogoče predvideti, saj ni jasno niti današnjim boljševiškim gibanjem v Zahodni Evropi.“ (str. 32) Vendar gre za

ključno vprašanje, ki ga ni mogoče spregledati. Verjetno res ni bilo mogoče predvidevati vseh podrobnosti v zadostni meri, vsekakor pa je bilo mogoče predvidevati hude in celo usodne posledice, ki bi jih imel (in jih dejansko ima) boljševizem za naš narod. To so jasno videli ne le nekateri voditelji, temveč množica rojakov, ki so bili pripravljeni dati življenje, da preprečijo tragedijo, ki je hkrati tragedija slovenskega človeka in njegovega naroda. Niso pričeli boja za dosego oblasti ali za kak katoliški družbeni monopolizem, kot meni avtor, (str. 145) marveč so sprejeli nase težo boja, ki jim je bil vsiljen. Zato tega vprašanja ni mogoče obiti. Če bi ga prezrli, ne bi bili pošteni, in obračun, ki si ga želi ne le avtor temveč ves slovenski narod, bi bil kakor nov, pobeljen grob.

Da pa zahodnoevropska boljševiška gibanja derejo v prepad z odprtimi očmi, je tragično, a ne dokazuje ničesar. Ni prvič, da pod vplivom zmotnih idej posamezniki ali skupine žagajo vejo, na kateri sede. Slepota nekaterih ne dokazuje še nujne

(3)

zaslepljenosti vseh. Če ne bi bilo mogoče predvidevati nesreč, ki izhajajo iz filozofskih zmot, bi bila filozofija nesmisel, resnica pa le ena od variant slučajja.

Ko razmišlja Bučar o skoraj neprestanih slovenskih naporih, da bi dosegli svojo popolno osamosvojitve, pravilno ugotavlja, „da prihaja za nas kot narod v pošteb le taka politična ureditev — v popolni samostojnosti ali povezanosti z drugimi — da bomo o svojih narodnih vprašanjih odločali le sami in to popolnoma samostojno. Drugače o osvoboditvi ni mogoče govoriti... Vsakršno vnaprejšnje odločanje o tem vprašanju brez najširšega narodnega soglasja, ki ga je mogoče ugotoviti le prek referendumu, pa vsekakor ne v okupacijskih razmerah, je v končnih posledicah isto kot nasilje nad narodom...“ (str. 33-34)

Kdor je poznal totalitaristnost KP, je vedel, da komunistična „ljudska demokracija“ našemu narodu take politične ureditve ne bo dopuščala. Prepričala pa mu je, kot je bilo neizbežno ob izgubi politične svobode, tudi drugo bistveno obliko odločanja, ki jo avtor označi kot „izbiro družbene in gospodarske ureditve“. (str. 35) Kajti, kot ugotavlja pisec malo naprej, za „spremembo družbeno gospodarske ureditve, za t. i. družbeno revolucijo ni bilo v okupacijskih razmerah nikake potrebe niti zakonite

možnosti. Nihče je ni niti zahteval niti želel.“ (str. 36)

Ko povzema Bučar, kako naj bi se slovenski narod obnašal v preteklosti in morda tudi v prihodnosti, pravi, da je v takem primeru najpomembnejše: „čim bolj pretehtan načrt za narodno osvoboditev, za največjo možno ohranitev narodne celovitosti, in taká notranja samoorganizacija, da bi bili ob koncu vojne čim bolj usposobljeni za obrambo svojih narodnih pravic in narodne celovitosti, tako da bi mogli svobodno odločati tudi o svojem odnosu do sosedov, zlasti jugoslovanskih, ter o svoji politični, gospodarski in družbeni ureditvi.“ (str. 36)

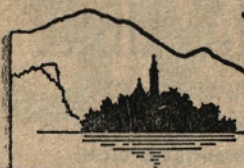
Tak načrt je popolnoma v skladu s tem, kar smo menda vsi razen KPS med vojno želeli. Če ne bi bilo revolucije, bi lahko presojali, koliko se nam je tak načrt posrečil. Vendar je revolucija že del slovenske zgodovine in edini, ki lahko primerja nekdanje obljube z izvedbo, je partija. Pri tem se vsiljuje vprašanje, na katero bi si morali odgovoriti pred vsem tako imenovani „dobronameri komunisti“, ko stoje pred vsestranskim polomom svojega sistema: ali je sedanje stanje v komunističnih deželah posledica slabih ljudi, ki so se znašli pod okriljem partije, ali je morda komunizem tisti, ki kvari ljudi?

V dobi neposredno pred vojno in seveda med njo je doraščala v na-

šem narodu generacija, ki je na vseh področjih zahtevala od svojih vodstev več „samozvesti in zanašanja na lastne moči“ (str. 38). To ni bila, kot že rečeno, značilnost le kakih levo usmerjenih elit. Zato tudi „preloma v tradicionalnem katoliškem taboru“, kot ga imenuje Bučar, ni presojati le pod gornjim vidikom.

Vprašanja „katoliškega mladinskega gibanja“ in „krščanskih socialistov“ se dotika avtor sicer le z nekaj odstavki v svojem nad 200 strani obširnem delu, vendar je morda prav v teh odstavkih skrito jedro bistvenih in „usodnih odločitev“ v katoliškem taboru pred vojsko in med njo, pa mnogih zmed in nejasnosti vse do danes. Tako beremo, da so mnoga stališča, ki sta jih zastopali te skupini v katoliškem občestvu, bila napredna in „pozneje potrjena tudi v stališčih Vatikanškega koncila“ (str. 38), da pa jih je „večinsko konservativno katoliško politično krilo... odločno zavrnilo.“ Kot večina tako splošnih trditev potrebuje tudi to najprej razčlenitev.

Če naj že pričnevo s priznanjem svojih krivd in napak, se ustavim najprej pri katoliškem mladinskem gibanju, to je pri slovenskem „križarstvu“. To gibanje se je spočelo po prvi svetovni vojni med Nemci in je pomenilo predvsem generacijski odpor proti zmaterializirani in

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — V okviru katedre za družbene vede pri ljubljanski fakulteti za elektrotehniko in računalništvo sta bili dve jugoslovanski strokovni posvetovanji o družboslovnih aspektih robotizacije in jugoslovanskih raziskovalnih projektih, poleg tega pa še seminar o socializmu in postindustrijski družbi.

LJUBLJANA — Dolga suša, ki je za zimo v Sloveniji dokaj neobičajna, je krepko znižala gladine rek in načela zaloge pitne vode. Tako so zdaj že v škipcih nekateri kmetje, vodovodi in tudi elektrogospodarstvo, ki si pomaga tako, da je do skrajnosti obremenilo elektrarne na premo, toda tudi te potrebujejo vodo za hlajenje. Vodne elektrarne dajo 2,3 milijona kilovatnih ur elektrike na dan manj od načrtov.

LJUBLJANA — Javna priznanja slovenske kulture delavcem delovnih kolektivov, ki kot meceni in soustvarjalci oblikujejo podobo slovenskega kulturnega življenja, so podarili v prostorih Lesnine. Priznanja v obliki Boljkovih kipcev Ivana Cankarja so prejeli dr. Matija Škof (Slovenijales), Boris Zakrajšek (Stol Kamnik), Janez Kocjančič (Adria Airways), Anton Spinelli (Casino Portorož) in Joško Štrukelj (Metal-ka, Ljubljana). V kulturnem programu so se izvajalci spomnili 300-letnice izdaje Valvazorjeve Slave vojvodine Kranjske in 200-letnice Linhartove Županove Micke.

LJUBLJANA — Biološko središče so začeli zidati blizu ljubljanskega Živalskega vrta. V njem bodo imeli prostore Biotehnična fakulteta, Inštitut za biologijo in Prirodoslovni muzej, Botanični vrt pa vse obdajal. Stavbe bodo stale na desetmetrskih pilotih, zabitih v mehka barjanska tla.

KRŠKO — Jedrska elektrarna spet deluje, vendar z zmanjšano močjo, ker je Sava zaradi suše upadla. Vodo namreč rabi pri hlajenju, ta pa ne sme biti pregorka, ker bi s tem povzročila škodo življenju v Savi. Zato so se zmenili, da bodo malo manj elektrike proizvajali, manj vode uporabljali, temperatura vode pa bo lahko za pol stopinje višja od dosedanjih dogovorov.

NAZARJE — Tovarna malih gospodinskih aparatov Nazarje je lani izdelala 1,17 milijona teh kuhinjskih strojkov. Najbolje pa je to, da so jih kar 62% izvozili in preželi za to 10 milijonov dolarjev. Letos hočejo ponuditi še mešalnik z večjo močjo, hidro-maser, mini sesalec in še nekaj drugih aparatov ter povečati skupno proizvodnjo na 1,3 milijona kosov.

uživaški povojni družbi. Usmerjeno je bilo k vrednotam osebe in v osebno poglobitev v velikem nezaupanju do organizirane površnosti, ki jo je bilo videti vsepovsod in tudi med katoličani.

Podobno gibanje, ki je pričeno- lo pogajati med nami, bi bilo lahko velik blagoslov slovenskemu katolištvu, ki je tudi doživljalo naravno povojno krizo. Pa na žalost ni bilo tako: Zakaj je isto gibanje, ki je v Nemčiji privedlo katolištvo do poglobitve, med nami privedlo do razkola, ali bolje, je povečalo razkol, ki je nastal na drugem področju? Morda zato, ker med nami ni bilo ne duhovnika ne laika, ki bi z razumevanjem in zahtevnostjo pritegnil nemirne duhove tega gibanja ter jih usmeril ne v lahek protest, temveč v zahtevno globino. (V tem primeru se mi zdi, da izraz „globina“ ne zadostuje, kajti imeli smo globoke mislece, ki pa so bili obrnjeni v različno problematiko in jim je morda le manjkalo tisto doživljanje, ki je bližje mistiki kot filozofiji.) Med nemškimi visokošolci so storili to nekateri kot npr. Romano Guardini, ki mu je verjetno latinska kri pomagala razumeti osebni nemir mladih, ko ga večina njegove generacije še ni dojela.

Med nami takega človeka ni bilo. Pri tem ne gre za krivdo tega ali onega, temveč za opustitev vsega slovenskega katoliškega obče-

MURSKA SOBOTA — Tekstilna tovarna Mura je v Egiptu uvedla proizvodnjo spalnih srajc in ženskih bluz, pa tudi tovarno srajc bodo začeli graditi. Domačo produkcijo pa hočejo letos čim več izvoziti, kar 70 odstotkov, med drugim v ZDA in na vzhodnoevropski trg.

BLAD — Monografija Bled je naslov knjige, ki jo je izdala Trajna delovna skupnost Feniks. V njej je 175 barvnih reprodukcij fotografa Dušana Arzenška, uvodni esej dr. Matjaža Kmecla in razni podatki o ljudeh okoli Bleda, njega obiskovalci in drugih turističnih značilnostih. Knjigo so tiskali v Veroni (Italija).

NOVO MESTO — Letališče v Prečnj, do sedaj športno-turistično, bodo začeli prenavljati. Ker pa kaže, da bi na novem lahko pristajala tudi velika letala, so nekateri mladi sprožili akcijo za javno razpravljanje o potrebi takega letališča, saj bi s tem trpela okoliška industrija, zdraviliški turizem in sploh razvoj urbanizacije.

PIRAN — 27 ladij ima sedaj Splošna plovba Piran, od katerih jih je redno na poti dve tretjini. Pravijo, da so lanske leto preboleli krizo in lepo napredovali ter poiskali naročnike na tujem, ki so napolnili prazne ladijske trupe z vsemogočim tovorom.

UMRLI SO OD 7. do 11. februarja 89:

LJUBLJANA — Janez Košir; Martin Jane; Ignac Perpar; Marija Krušič; Franjo Purger; Silva Šepić; Karel Kunst, 83; Marija Kobal roj. Močilnik (Bebrova mama); Ignac Sotlar; Valentin Sešek st., 76; Franc Mlakar, 86; Nada Kosmatin roj. Jordan; Ivana Narobe roj. Ramovš, 85; Alojz Kebelj; Ivan Ogrin; Anton Pezdin; Jožefa Ropret roj. Jerman; Marija Linc roj. Trol janshek; Justina Sedej roj. Šušteršič; dr. Valens Vodusek; Rozalija Osredkar, 90; Frančiška Turk roj. Novak; Anton Kelhar; Anica Pitamic roj. Vavpetič; Ana Verbič, 86.

RAZNI KRAJI — Jože Kepić, Dom. žale; Ivanka Židan roj. Robič, 75; Kranjska ora; Jože Sojer st., 81 (Lončarjev ata); Plešič; Marta Drugovč roj. Gumzej, 81; Celje; Jože Gorišek, Šmarje-Sap; Kati Cerinšek, Gabersko; Veronika Buršič, 63, Podkraj; Alojzij Bratuš (zlatomašnik), Svecina; Jernej Molan, Brežice; Drago Puač, Šentrupert; Ivan Črnič, 53, Stična; Jakob Rutar, Lipica; Ivan Podobnik (Gorenjecov ata), Cerklje; Srečko Rajh, 76, Celje; Franc Bohinc, 83 (Tomažinov oče), Murave; Angelca Kvas, Vojna vas; Ana Rak roj. Kolenc, Radmirje; Ljudmila Cander roj. Modre, 77, Celje; Jože Cimerman st., Tolmin; Marijan Kopušar, Celje; p. Ambroz Viktor Frole, 74, Stična; Vera Rutar roj. Benedik, 75, Kranj; Frančiška Uran roj. Dovč, (Šeskovala mama), Sp. Gameljne; Pepca Prijatelj, Sentaž na Dol.; Bartola Rodina, Izola; Ivan Valentič, Vrhnika; Ljotje Tratar, Gabersko; Nada Božiček, Celje.

stva. Čeprav se ta opustitev ni zgodila na političnem, marveč na čisto duhovnem področju, se vendar ne smemo čuditi, da je imela končno globoke družbene posledice.

Kot katoliška skupnost smo rodili iz sebe ljudi, vodnike, ki so odgovarjali potrebam prejšnjih in tudi kasnejšega rodu, odpovedali pa smo generaciji, ki bi potrebovala ne organizatorja in ne reformatorja, temveč svetnika, ki bi vključil gibanje, ki je bilo po svojem bistvu obrnjeno v globino v okvir slovenske Cerkve. Zgodilo se je pa, da jih je pritegnil „krščanski socializem“, s katerim v resnici niso imeli ničesar skupnega razen kritičnega pogleda na slovensko katoliško organiziranost. Če pravi Bučar, da je Vatikanski koncil potrdil njih napredna stališča, drži to do neke mere za katoliško mladinsko gibanje in sicer zaradi razvoja, ki ga je imelo v deželi, kjer se je pričelo. Ne drži pa trditve, v kolikor se nanaša na krščanske socialiste.

Krščanski socializem je bil od vsega pričetka zmeden pojem in to ne le na Slovenskem. Govoriti, da se je nanašal na „Krekovo socialistično izročilo“, pomeni delati krivico temu velikemu socialnemu delavcu, ki je bil kot katoličan in kot družbeni strokovnjak nezaupen do socializma, katerega je proti koncu življenja izrecno zavrnil. Krščanski socializem pa je še posebno jasno obsodil Pij

MIRKO VASLE

Slovinci in šport

SMUČANJE

V Vailu, ZDA, se je končalo svetovno prvenstvo v alpskem smučanju. Ta se vrši vsak dve leti in je skupaj z zimskimi olimpijskimi igrami najbolj važno smučarsko tekmovanje.

V Vailu je jugoslovanska (slovenska) reprezentantka Mateja Svet osvojila naslov svetovne prvakinja v slalomu. 20-letna Ljubljanka je dosegla prvo zlato kolajno za jugoslovansko smučanje na svetovnih prvenstvih in zimskih olimpijskih igrah sploh.

Na prvi progi je bila Mateja Svet druga, za Američanko Mc Kinney, na drugi pa tretja za Švicarko Schneider in za Španko Fernández Ochoa.

V splošni lestvici pa je bila Svet prva pred Schneiderjevo in Mc Kinneyevo.

Tudi pri moških ni šlo tako slabo. Ljubljčan Tomaž Čizman je v superveleslalomu dosegel odlično 3. mesto. To so komentatorji prvenstva ocenili kot največje presenečenje prvenstva, ker Čizman ni doslej dobil niti ene točke v superveleslalomu svetovnega pokala. To je bila že deveta kolajna, ki so jo Jugoslovani dosegli na največjih tekmah kot sta olimpijske igre in svetovno prvenstvo.

V slalomu si je priboril 8. mesto Slovenec Grega Benedik.

V tekmovalstvu za svetovni pokal smo prejeli rezultate do svetovnega prvenstva. Pri ženskah je zopet najboljša Mateja Svet.

V letošnji sezoni pa je dosegla odlične izide Katjuša Pušnik s Koroške ter Veronika Šarec iz Ljubljane.

Oglejmo si nekaj rezultatov. Smučale so v Grindelwaldu, Švica, v slalomski disciplini. Svojo deveto zaporedno zmago v tehničnih disciplinah (slalo, veleslalom) je dosegla Švicarka Vreni Schneider, 4. je bila Slovenka Veronika Šarec, 6. Marjeta Svet, 9. Katjuša Pušnik. Tako je Slovenija uvrstila kar tri slalomiste med prvo deseterico. Lestvica za svetovni pokal v slalomu je sledeča: 1. Schneider (Švica), 125 točk, ... 4. Mateja Svet, 40 točk, 7. Katjuša Pušnik, 37 točk, 10. Veronika Šarec, 26 točk.

V Tignesu pa je Švicarka Vreni Schneider zmagala še v zadnjem veleslalomu pred svetovnim prvenstvom v Vailu in tako več ko imenitno zakrožila svojo bero v prvem delu letošnje sezone svetovnega pokala. Tudi najboljša Jugoslovanka Mateja Svet se je znova izkazala, saj je v veleslalomu že tretjič zapored osvojila četrto mesto in se tako v razvrstitvi svetovnega pokala v tej disciplini že trdno zasedla na drugem mestu.

XI. in ne le zato, ker pomeni v bistvu nezaupanje kristjana do svojega lastnega verskega nauka. Njegovo naslanjanje na marksizem v družbeni praksi spominja na tisto razlago „teologije osvoboditve“ v Južni Ameriki, katera v nedvomnem nasprotju s krščanskim naukom izhaja iz podobnega čuta družbene manjvrednosti. Ni čudo tedaj, če gleda londonski „The Economist“ v Kocbeku predhodnika te vrste „teologije osvoboditve“. Mešanica krščanske mistike in revolucionarnega marksizma ni bila tedaj in ni danes vzor jasnovidnosti.

Kocbek je postal krščanski socialist nekako posredno in prav zato ni sledil tej struji v komunistično partijo. Ostal pa je do konca po svojem delovanju pesnik in po mišljenju „križar“, kar seveda ne pomeni, da bi mogel predstavljati kakršnokoli krščansko alternativo v odnosu do marksizma.

Če „katoliško večinsko konservativno krilo“, kot pravi Bučar, ni sprejelo, ali bolje, je zavrnilo v svoji sredi poskuse krščanskega socializma, to ni bil znak nestrpnosti marveč idejne, to je filozofske jasnosti. V tem primeru ni šlo za napako, temveč za eno od daljnovidnih in potrebnih, pa četudi usodnih odločitev katoliškega vodstva. Krščanski socialisti so rezali svojo pot na marksistično utopijo in bodo z njo vred prešli. Obsojati to odlo-

gem mestu.

Prva je seveda Schneider, ki ima 125 točk, 2. pa je Svet s 68. točkami.

V skupni lestvici (tu se štejejo točke vseh disciplin) vodi Schneider, ki ima 286 točk, 6. Svet, ki ima 114 točk, bolj zadaj pa so K. Pušnik, 37 točk, ter V. Šarec, 27 točk.

Pri moških so tekmovali v Laaxu v superveleslalomu. Sašo Robič se je uvrstil na 35. mesto, Rok Petrovič pa na 46. mesto, medtem ko je bil Tomaž Čizman diskvalificiran, to je bil izkupiček jugoslovanskih reprezentantov v drugem superveleslalomu sezone za svetovni pokal, ki ga je dobil Švicar Martin Hangl pred Avstrijcem Ennom in Mayerjem.

Tekmovali so potem v Kitzbühlu, Avstrija. V smuku je zmagal Luksemburčan Mark Girardelli, v slalomu pa Zahodni Nemec Bittner. Tu se je uvrstil na 8. mesto Slovenec Grega Benedik.

Teden dni pozneje so zaključili prvi del tekmovalja za svetovni pokal v Wengnu, Švica. To pot je zmagal Avstrijec Nierlich v slalomski disciplini. Zopet je bil 8. Slovenec Grega Benedik, 21. pa Robert Žan.

Lestvica za svetovni pokal v slalomu je sledeča: 1. Giardelli (Luks.) ter Bittner (ZRN), ki imata vsak po 94 točk, 15. je Benedik, ki ima 16 točk, 33. pa Petrovič, ki ima 2 točki.

V skupni lestvici je prvi Girardelli, ki ima 306 točk, 37. je Tomaž Čizman, ki ima 24 točk, 42. Benedik (16 točk), 66. Petrovič (7 točk).

Za pokal narodov vodi Švica s 1562 točkami. Jugoslavija je trenutno na 7. mestu: ima 229 točk.

SMUČARSKI SKOKI

Letošnja sezona je ena najslabših za slovenske skakalce, posebno če pogledamo na rezultate, ki so jih dosegli v zadnjih letih.

Z več kot pičlo bero rezultatov so jugoslovanski skakalci končali nastop na tradicionalni skakalni turneji Bohemia v ČSSR za svetovni pokal. Potem ko so na veliki skakalnici v Libercu v finalni seriji zapravili odlično izhodišče, po prvem skoku je bil Zupan šesti, M. Debelak osmi in Tepeš 9. Nazadnje je osvojil eno točko le Matjaž Debelak; na srednji skakalnici v Harrachovu pa so ostali praznih rok. Zmagali so v Libercu: Čeh Ploc ter Norvežan Kjörum z enakim izidom v Harrachovu pa je zmago zaslužen slavlil Šved Bokloev.

Potem so tekmovali v Oberhorfu (NDR, Vzhodna Nemčija). Zopet so Slovenci povsem odpovedali.

Dvakrat so skakali na srednji skakalnici. Prvič je zmagal Norve-

čitev „konservativnih katoličanov“ pomeni precenjevati trenutne taktične koristi, katerim kristjan ne bi smel nikdar podprejati vrednot, pa četudi mora plačati zato težko ceno.

Sicer pa je treba postaviti pod vprašaj tudi pridevnik „konservativni“, ki ga avtor venomer ponavlja, kadar ima v mislih katoliško glavnino v Sloveniji. Ali ne sprejema s tem brez kritične presoje nalepko, ki so jo slovenskemu katolištvu določili prav krščanski socialisti?

Kadar rečemo komu, da je konservativen, pomeni to lahko pohvalo ali grajo. V terminologiji krščanskega socialistične „elite“, ki ima samo sebe za napredno, pa pomeni „konservativnost“ nekaj podobnega kot „zastarelost“, če ne celo „reakcionarnost“. Vendar celo v najhujšem primeru bi šlo za neke vrste „nepopolnost“, katero so poslušali krščanski socialisti med drugimi v slovenskem cerkvenem občestvu popravljati z zmoti.

Kocbek je bil verjetno med prvimi, ki je prenesel nalepko katoliške „konservativnosti“ iz Francije med nas. Njegov vzornik, Emanuel Mounier, se je namreč boril proti desnemu, konservativnemu delu francoskih katoličanov, ki so to po svojem zgodovinskem izvoru in socialnem položaju v resnici bili. S tem se je njih kritik seveda postavil „levo od njih“, a lahko ostal še vedno blizu sredine.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Poroka: Dne 31. marca 1989 sta se v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu poročila Danijel Grohar in Irena Rant. Za priče so bili nevestini in ženini starši, France in ga. Lojzka Rant, ter Ignacij in ga. Marija Grohar. Poročne obrede je med sv. mašo opravil ženinov brat, župnik Igor Grohar. Čestitamo!

SLOVENSKA MLADINA V ROZMANOVEM DOMU!

Zares, pravo doživetje!! Zlasti za tiste zavetiščnike, ki že ne morejo več ven, med ljudi, na slovenske prireditve, ne v cerkev in seveda tudi ne slišati velikonočne pesmi. Mladinski pevski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana nam je na velikonočno nedeljo po četrti uri popoldne pripravil lepo presenečenje. Najprej nam je postregel z velikonočnimi dobrotami, nato pa nam je pričaral z najlepšimi velikonočnimi pesmimi pravo praznično razpoloženje. Kar naprej bi še poslušali čiste soprane, nežne ubrane alte in čeprav številčno šibkejši disciplinirane žametne moške glasove.

A tudi po končanem petju je sledil lep, nad vse razveseljiv — skoraj ganljiv prizor. Mladi pevci in pevke so se pomešali med „ne tako mlade“ zavetiščnike. Razvil se je med mladimi in starimi prisrčen razgovor o najrazličnejših temah. Pokazalo se je ob tej priliki, da ta še zdrava slovenska mladina zna prisluhniti tudi stiskam in tegobam starega človeka, ima srce za bližnjega in ga skuša razumeti. Odtegniti se domu, družinskem prazniku, odreči se obiskom, srečanju s prijatelji in znanci, prav na lepo sončno velikonočno popoldne — je obudovanja vredna žrtev, ki bo gotovo tudi pri Bogu dobro zapisana.

Hitro mine čas, hitro, prehitro je minil tudi ta nepozabni obisk. Še in še bi se pogovarjali z mladimi. Morda bomo nadaljevali drugo leto?

Hvala vam dekleta in fantje, hvala ga pevovodji za pozornost, ki ste jo izkazali do nas in za nemajhno žrtev, ki ste jo doprinesli za nas!

T. Š.

žan Idjestoel. Tukaj se je uvrstil na 13. mesto Miran Tepeš, 18. je bil Zupan, 19. pa Debelak.

Drugič je zmagal vzhodni Nemec Weissflog, Slovenci so bili to pot še slabši. Zupan je zasedel šele 24. mesto. 30. je bil Tepeš, 37. pa Kopač.

V Sloveniji pa je bil položaj drugačen. Katoliška politična skupnost ni bila desničarska, niti pretirano konservativna, saj je bila od vseh početkov nosilka odločnega socialnega programa. To ni bila skupnost veleposestnikov, temveč kmetov in delavcev. Ponavljati v tem okolju francoski vzorec katoliške družbene kritike je pomenilo postaviti se na „levo“ od organizirane katoliške skupnosti, ki je predstavljala na Slovenskem „levo usmerjeno sredino“, saj je desnico zavzemala liberalna stranka. Na levi od „katoliške večine“ pa so stali „krščanski socialisti“, ki so bili že na poti v marksizem. Ta idejna nejasnost, površno poznanje marksizma in pa oddaljenost od srednjeevropske družbene stvarnosti so verjetno zapeljali Kocbeka v družčino, kamor v resnici ni spadal. Njemu in njegovim na ta način ni preostalo drugo, kakor obsoditi ostale katoliške rojake „konservativnosti“. Tako so pričeli najprej kulturni, nato pa tudi oboroženi boj proti „konservativnemu klerikalizmu“, kot so si ga predstavljali, ne glede na to, kakšen je v resnici bil.

Če govore tedaj o slovenskem „konservativnem krščanstvu“ krščanski socialisti je to razumljivo in nas ne preseneča, ker vemo, od kod prihaja. Dosledna uporaba te oznake pri Bučarju pa ni razumljiva.

(Se nadaljuje)

MALI OGLASI

ARHITEKTI
Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v Bariločah in okolici; nepremičninski posli. — P. Moreno 991, 5. nadstr. C. — 8400 Bariloche; Tel. 0944 - 24771.

TURIZEM
Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk. T. E. 762-2840.

ADVOKATI
dr. Vital Asič — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - T. E. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ZA DOM
POHIŠTVO: za jedilnice, spalnice, dnevnice, sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovatič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

TRGOVINA
Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO
Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 812-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Emé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Emé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

DRUŠTVENI OGLASNIK
Seja Upravnega sveta ZS bo v četrtek, 13. aprila ob 20. uri v društvenih prostorih.

NAROČNIKOM V ARGENTINI
Zaradi splošne inflacije in nenehne dviganja plač grafičnih delavcev smo bili primorani dvigniti naročnino našemu listu. Tako je od 1. aprila dalje naročnina za dobivanje lista v Argentini po mreži A 460, po pošti pa A 550.
Prosimo za razumevanje!
UPRAVA
SVOBODNE SLOVENIJE

La subversión de Cuba

Al presidente de Cuba, Fidel Castro, no le caen bien ni la glasnost ni la perestroika. Ello se debe probablemente a que él sigue fiel a los objetivos revolucionarios y que aspira a alcanzarlos con medios terroristas y subversivos.

La prueba más reciente de ello la suministró Héctor Aguililla Saladrigas, diplomático cubano que el año pasado pidió asilo político en los EE. UU. Aguililla, explicó que le fue encomendado el cometido de suministrar armas a los grupos guerrilleros palestinos, así como a los movimientos de resistencia de la extrema izquierda en Chile, El Salvador y Guatemala.

En el Uruguay, los cubanos enro-

laron activistas políticos locales para llevar a cabo actos terroristas. En el mes de enero, el Gobierno del Uruguay se incautó de un "plan de guerrilla para conquistar el poder por medios revolucionarios", plan que llevaba un joven que iba a embarcarse para Cuba. Según un comunicado del Ministerio de la defensa, el estudiante era secretario de la sección internacional de una de las grandes asociaciones de estudiantes. Además del mencionado plan, le fueron decomisados también documentos relativos a la creación de una organización secreta de estudiantes.

Entre el material encontrado en posesión de "Telleri, figuraba tam-

bién un prontuario de formación cubano titulado "Curso de formación básica para comandantes militares", que constaba de cinco capítulos sobre: el movimiento de la izquierda revolucionaria en Chile; operaciones secretas, táctica de milicia, infraestructura de apoyo social, así como fabricación particular de armas.

La detención de "Telleri" originó una preocupación considerable en el Uruguay: Se teme que se haya distribuido en este país un gran número de prontuarios de instrucción como el que le fue decomisado al precitado joven. Los expertos en materia de seguridad se preguntan si el libre acceso al puerto de Montevideo no es utilizado por los barcos cubanos para introducir ilegalmente armas en el Uruguay y en otros países del Cono Sur.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intellectual No. 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije za 1989: Za Argentino A 460; pri pošiljanju po pošti A 550; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Pa-ganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILCO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

REŠITEV KRIZANKE

Vodoravno 1. Prekop. 6. Droben. 11. Rovi. 12. Obe. 14. Nada. 15. Osa. 16. Utrne. 18. Sir. 19. Da. 20. Kronava. 22. Ne. 23. Vospornik. 25. Norcu. 27. Udar. 29. Odnosi. 31. Shiral. 32. Ven. 33. Vek. 35. Nek. 36. Rim. 37. Perun. 39. Les. 40. Oj. 42. Korošec. 44. Ta. 45. Zelodi. 46. Amebam.

Navpično: 1. Prodano. 2. Rosa. 3. Eva. 4. Ko. 5. Potop. 6. Denar. 7. On. 8. Bas. 9. Edin. 10. Naredil. 13. Brneč. 16. Ursus. 17. Evnuh. 20. Kocen. 21. Aidin. 23. Vrnem. 24. Karel. 26. Odviže. 28. Raketa. 30. Iveri. 31. Skuša. 34. Ero. 36. Rož. 37. Pod. 38. Nem. 40. Sem. 42. Ko. 43. Ce.

TOMBOLA

V SLOMŠKOVEM DOMU

9. APRILA OB 16. URI

Slovenska kulturna akcija
2. KULTURNI VEČER
IVAN BUKOVEC
RAZSTAVA OLJ IN AKVARELOV
V Slovenski hiši; otvoritev 22. aprila ob 20. uri. Razstava bo odprta tudi 23. aprila od 10.30 do 12 in od 16 do 20.

SDO San Martín SFZ
te vabi 15. aprila na naš
P L E S N A V A S I
Sodelujeta: SUPERISKRA
ROCK & POLKA

Gostovanje v Slomškovem domu:
Suhadolčanova satira
FIGOLE - FAGOLE
Igra bo v soboto, 15. aprila ob 20. uri.
Vabljeni!

Redni letni občni zbor
SLOMŠKOVEGA DOMA
v nedeljo, 16. aprila 1989 ob 10 po sveti maši.
● Poročila upravnega in nadzornega odbora.
● Predlogi in slučajnosti.
Udeležba na občnem zboru je za vse člane častna dolžnost!
UPRAVNI ODBOR

OBVESTILA

SOBOTA, 8. aprila:
1. kulturni večer SKA: Delovna skupnost Alpe - Jadran; predava Tone Brulc. Mala dvorana Slovenske hiše ob 20. uri.
NEDELJA, 9. aprila:
Tombola v Slomškovem domu.
SOBOTA, 15. aprila:
Redni pouk Slov. srednjeolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.
V Slomškovem domu bo igra Figole-Fagole ob 20. uri.
NEDELJA, 16. aprila:
Sestanek staršev otrok Prešernove šole na Pristavi po maši.
SOBOTA, 22. aprila:
Razstava olj in akvarelov Ivana Bukovca pri SKA; v Slovenski hiši ob 20. uri.
Redni pouk Slov. srednjeolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.
NEDELJA, 30. aprila:
Slovensko romanje v Luján.

„Jaz sem vstajenje in življenje, kdor v me veruje, bo živel vekomaj.“
Jn 11, 25

V globki žalosti sporočamo, da nas je 29. marca v 67. letu zapustil naš dobri mož, oče, stari ata, tast, brat, svak, stric, gospod

Lojze Leskovec

Pokopali smo ga naslednji dan na pokopališče v Olivos. Prisrčna zahvala vsem, ki so mu bili dobri v življenju, ga obiskovali v bolezni, se spomnili nanj ob smrti, ga spremljali na zadnji poti in molili za pokoj njegove duše. — Vsem Bog povrni!

Žalujoči: žena: Tilka roj. Borštinar; sinova: Lojze z družino in Janez; hčerka: Marta; snaha: Teresa; vnukinje: Gabrijela, Andreja in Adrijana; brat: France in sestra Ivanka z družinama v domovini ter ostalo sorodstvo.

Villa Ballester, Argentina — Cerknica, Slovenija.

„MLADINA“ Majda Vrhovnik

Slovenska politična emigracija

Objavljamo tudi odgovor pisarne Slovenskega narodnega odbora. Tudi njegovo vodstvo se ne navdušuje nad pobudo Mladine.

ODGOVOR SNO

Po naročilu predsednika Slovenskega narodnega odbora g. Rudolfa Smersuja se vam zahvaljujem za poslana vprašanja in vzrokih nastanka slovenske politične emigracije in nje delovanja.

Glede S. N. O. naj pojasnim, da je bil ustanovljen oktobra 1944 kot skupno zastopstvo demokratičnih strank, po odločitvi izvoljenih predstavnikov slovenskega ljudstva. Danes ga sestavljata krščansko usmerjena Slovenska ljudska stranka (S. L. S.) in liberalno usmerjena Slovenska demokratska stranka (S. D. S.). S. N. O. od vsega začetka pa do danes „deluje z namenom, da slovenski narod ponovno zaživi v svobodi. Zahteva za naš narod politično, kulturno, versko in gospodarsko svobodo, ki naj temelji na spoštovanju človekove osebe. Hoče državno samostojnost, da bo slovenski narod mogel s polno odgovornostjo odločati o svoji usodi, duhovno in stvarno napredovati ter izpolniti svojo zgodovinsko dolžnost.

Vzroke našega zdomstva pa je tre-

ba iskati v obdobju komunistične revolucije, ki je potekala na Slovenskem v času sovražne okupacije med drugo svetovno vojno. Prepričani smo, da tako zapletene in konfliktno dobe, kot je naša polpretekla zgodovina, ni mogoče prav prikazati novim generacijam v domovini v obliki in na način, kot si ga zamašljate. Zgolj bežen pogled na začetek revolucije ter nje potek, kakor tudi pogled emigracije na razmere v domovini in na slovensko prihodnost, bi daleč presegalo obseg kakršnegakoli časopisnega članka. To drži toliko bolj, ker je v SRS že desetletja zamolčan obstoj in delovanje politične emigracije in je enostransko in krivično prikazana doba začetka revolucije, nje potek, zaključek z genocidom domobrancev in prevzem oblasti po K. P. S. V pogojeni svobodi pa kakorkoli omejeno razpravljanje o teh temah lahko zavede le v napačne sodbe in presoje. Resnica je namreč zahtevna in ne trpi na pol izrečenih oziroma napisanih besed.

Za pravičen prikaz in pa pravično presojo vseh dogajanj v naši preteklosti je potrebna svoboda, da bo vsakdo, ki se hoče poglobiti v resničnost te dobe, imel dostop do vseh virov, ki jo opisujejo in ocenjujejo,

tudi do teh, ki jih je v teku več kot 40 let brala in napisala politična emigracija. Tisoči Slovencev, ki so ob nastopu komunistične oblasti zapustili domovino, se niso nikdar duhovno oddaljili od svojega naroda. Vztrajno delujejo, zdaj že s pomočjo drugega in tretjega rodu, na kulturnem, verskem in političnem področju. Ko bo zdomskemu tisku, katerega je vstop v domovino prepovedan, odprta pot do rojakov doma, bo storjen prvi korak do svobodnega razgovora med Slovenci, ki je bil z revolucije nasilno pretrgan.

Ker je politična svoboda temelj vseh svoboščin pa tudi izhodišče za poravnavo sedanjih in preteklih družbenih krivic, je prva in glavna naloga politične emigracije in vseh svobodoljubnih ljudi doma do-seči v Sloveniji tako politično stanje, ki bo res svobodno in demokratično. Dal Bog, da bi vsi zvesto vztrajali pri delu za svobodno Slovenijo, ki naj suvereno odloča o svoji usodi in kjer naj bosta socialna pravičnost in demokratska ureditev ne le prazni besedi, temveč človekovega dostojanstva vredna resničnost. To je srčka programa, ki je vedno pred očmi politični politični emigracij, ki se zanj po svojih močeh trudi in prenaša težo zdomstva.

Za uresničitev tega ideala se bomo v različnih okoliščinah, na različne načine vsi, ki nam je skupna poštena in iskrena ljubezen do slovenstva. Pri tem naj nam vsem Bog pomaga!

Za pisarno Slovenskega narodnega odbora:

Marjan Loboda

MLADINA, št. 6; 17. februarja 1989

RAZMIŠLJANJA O SLOVENSKI POLITIČNI EMIGRACIJI

Uredništvo je jeseni 88 med Slovence po vsem svetu in domovini razposlalo vabilo, naj sodelujejo pri razmišljanju o slovenski politični emigraciji. Tema iz ene prejšnjih števil in današnja priloga sta le začetek pisanja in komentiranja „zadeve SPE“, saj za prihodnje število pripravljamo natančne prikaze vseh, tudi najbolj spornih vprašanj. Za branje na temo SPE vam ne bo več potrebno dovoljenje RSNZ. Samo redno boste morali brati Mladino.

Mladinčin projekt SPE koordinira IVO ZAJDELA.

PETER URBANC:

DVE POSLANSTVI POLITIČNE EMIGRACIJE

Eden močnih dokazov za obstoj diktatorske države je politična emigracija. V demokratskih državah opozicija ostane in deluje doma. Slovenci; razen nekaj posameznikov v zadnji fazi prve svetovne vojne, politične emigracije do časa komunistične revolucije nismo poznali. V prvi Jugoslaviji smo sicer imeli časovno omejeno kraljevo diktaturo od leta 1929 do srede 1935 zaradi srb-

ska-hrvaškega spora. Slovenija ni bila prizadeta. Slovenca — političnega emigranta prva Jugoslavija ni poznala.

Ze med revolucijo so bežali mnogi civilisti z dežele v Ljubljano, ker se na ozemlju pod oblastjo partije niso počutili varne. Sledili so prisilno mobilizirani in razočarani partizani. Po letu 1943 so se mnogi javni delavci in politiki umaknili v Rim, mnogi z Gorenjske na Koroško. Število ljudi, ki niso hoteli pričakati komunizma doma, je bilo visoko. Maja 1945 je bil umik politične emigracije množičen. Vojakov je bilo približno 14.000, civilistov, ki so zbežali pred revolucijo ali so ostali zunaj, krepko preko 10.000. Za majhno slovensko ozemlje, odkoder je v glavnem odpotovala ta politična emigracija, je to izredno veliko.

Vsaka diktatura nelagodno gleda politične nasprotnike. Razloga sta dva: aktivna in učinkovita opozicija že s svojim obstojem, kaj šele s pričevanjem dokazuje nasilni, nedemokratski prevzem oblasti in je zato neka stalna nevarnost režimu. In čimbolj diktatorski je režim, tem večji je njegov strah. Tu velja poudariti dejstvo, da so desne diktature do opozicije in do naroda manj radikalne kot leve. Zadostuje primer Hitlerja, Mussolinija: do notranje opozicije sta bila surova, neusmiljena, toda, v primeri s Stalinom, s sateliti SZ, vključno s SFRJ, veliko manj kruta.